

Naša luč

STEVILN

3

Stari fant

Najlepši na tem svetu
je ljubi samski stan.
Pri skledi in pri vinu
povsod sem lahko sam.

Ni treba mi voditi
ženice za roko,
ni treba mi deliti
denarcev za blagó.

Dekleta so hotela
me ujeti v svojo past,
a jaz sem zvesto branil
svoj samski stan in čast.

Res je, da plačam davek,
a to je moj ponos,
zato me pa nobena
ne vleče več za nos!

UČENIKOVE BESEDE

Ne ysak, kdor mi pravi: „Gospod, Gospod,” pojde v nebeško kraljestvo; temveč kdor spolnjuje voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo. (Mat 7, 21).

(Povedal Kristus v govoru na gori.)

Naša luč izide vsak mesec razen julija in septembra, t. j. desetkrat na leto. — Dopise za številko, ki izide konec meseca, pošljite vsaj do prvega v mesecu poverjeniku v bližini ali naravnost uredništvu v Celovec.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

imata naslov: „Naša luč”, Viktringer Ring 26, Celovec-Klagenfurt, Austria.

Ce naročiš list tako, da ti ga pošiljajo naravnost iz Celovca, stane letno: 28 šilingov, 48 bfrs, 400 ffrs, 4 hol. guld., 4.50 DM, 700 lir, 12 angl. šil., 1 dolar in pol. — Za ceno oglasov piši na upravo lista.

Naročnino in darove za list sprejemajo listovi poverjeniki po raznih deželah. Lahko pošlješ oboje tudi naravnost na upravo.

Odgovorni urednik: Dr. Janko Hornböck. - Založba Družbe sv. Mohorja v Celovcu. - Tiska Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. - Printed in Austria.

Iz pisem uredniku

1.

Dragi gospod urednik!

Zadnjič sem Vam poslal uganko, danes pa bi Vam rad kaj več omenil o meni in o moji sestri Tilčki. Nama gre zelo dobro pri atu. Hodiva v šolo in sicer sestra hodi med same deklice in jaz pa med same dečke. Se zelo težko učiva tuji jezik. Prišla sva iz Celja in sva srečna, da sva pri atu. Tule Vam pošiljam sliko od naju.

Sedaj Vas pa prav lepo pozdravljava...

Hans Belay

2.

Naslednji rojak zahteva, da, ko smo že objavili v letošnji 1. številki članek „Na obisku” (ki pripoveduje samo lepo o razmerah v Sloveniji), objavimo tudi to, kar je on doživljal od lastnih rojakov:

Da Vam povem po resnici: sem čisto živčen. 18 mescev sem bil v taborišču na tako zvanem „družbeno-koristem delu”, na prisilnem delu v Litostroju v Ljubljani, na hidrocentrali Medvode in med divjimi svinjami in volkovi v Kočevju. Junija 1949 leta so nas pobrali in nas peljali po cestah hujše kot okupatorji. Vsaka skupina je imela 6 do 10 miličnikov. Delali smo 12 ur dnevno. Nobena družina ni vedela 6 mesecev, kje smo. Za Novo leto smo morali od 7. zvečer do polnoči čakati v mrazu, da smo dobili eno težko plačano cigareto „Drava”. Tedaj smo lahko pisali domov dopisnico, a samo: „Sem zdrav in mi dobro gre”. Drugega nič. Naslova nismo napisali, vse je šlo kot vojna pošta. Imam še dosti tega povedati, a bi bilo predolgo. Ko so nas leta 1951 izpustili, smo morali podpisati, da ne bomo zinili niti ene besede od tega, kar se je dogajalo v taborišču, ker drugače da bomo spet pod ključem.

Ostali smo brez dela. Nikjer dela za nas, ker smo imeli napisano „pogojno odpuščeni”. Ta dokument imam še pri sebi, da lahko dokažem, kar pišem. Zdaj se boste vprašali, zakaj Vam to pišem. Bolj lahko mi je v srcu, kadar se izpovem, kaj so naši lastni bratje z nami delali. Kadar bom dobil delo, bom poslal za list, dotlej Vas prosim, da mi ga pošiljate redno.

G. P.

3.

Naslednji je napisal 10 strani dolgo pismo, kaj je doživel v taboriščih za prisilno delo v Sloveniji, od koder je nedavno pri-
(Nadaljevanje na 3. strani ovitka)

Bratje, čas je . . .

Večkrat smo na tem mestu že spregovorili besedo o resnosti naših časov. Vsaj za hip se spet ustavimo pri tem, da bomo laže razumeli dolžnosti, ki nam jih čas nalaga.

V ta namen naj nam služijo misli pokojnega prelata Odarja, ki je takole zapisal:

„Naš čas označujejo tile pojavi:

1. skoraj vse zasebno in javno življenje je razkristjanjeno;

2. novo poganstvo vstaja;

3. brezboštvo organizirano napada vero.”

Te tri točke Odar pojasnjuje s sledečimi besedami:

1. Zasebno in javno življenje vsebuje vse naše hotenje in dejanje, pa tudi okolje, v katerem živimo.

V zasebno življenje spada poklicno delo, počitek, zabava, družina in tako dalje.

Javno ali socialno življenje pomeni življenje v družbi: v društvih, v stanovskih organizacijah, v občini in državi.

Vsi ti odseki zasebnega in javnega življenja so; kot smo rekli, že v veliki meri nekrščanski.

2. Novo poganstvo nastopa zlasti v obliki **brezbožnega komunizma**, ki po svojem bistvu taji Boga. Komunizem je tak, da se mora boriti proti Bogu, ako hoče sebe ohraniti. Kdor veruje v Boga in govori o Njem, tega ima komunizem že za sovražnika.

3. Novo poganstvo, ki je brezbožno, ne taji samo Boga in vere, marveč ju napada z vso močjo in po enotnem načrtu.

Tako je torej stanje v današnjem svetu!

Težko je!

Kdo bi mogel to zanikati?!

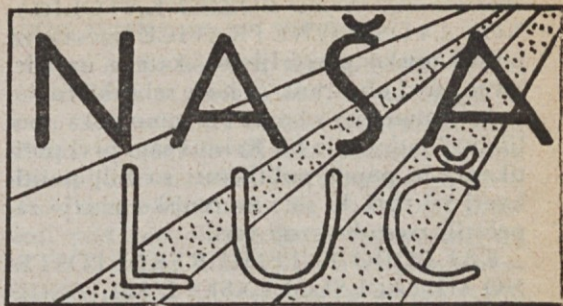
Danes smo priča najusodnejši borbi med vero in nevero, kar jih pomni zgodovina človeštva. Danes so ogroženi temelji človeka vrednega življenja na zemlji!

Kaj pa mi kristjani pravimo k temu?

Nič ali prav malo!

Mi smo spali in s tem omogočili sovražniku vere in Boga, da je začel uresničevati svojo zaroto.

Bomo spali še naprej in mirno pustili,

Marec 1955

da bodo dogodki šli svojo pot mimo nas, brez nas in proti nam?

To bi bilo podlo izdajstvo!

Mi se moramo prebuditi, z jasnimi očmi moramo pogledati okrog sebe ter nastopiti **POT DOLŽNOSTI**.

Katerih dolžnosti?

Spet sledimo pokojnemu prelatu Odarju, ki nam kliče:

„Naš čas zahteva, da se vsi katoličani:

a) **zavedó nevarnosti**, v kateri živijo, in da
b) s skupnimi močmi **ustavijo razkristjanjevanje**, in se

c) **upro** novemu poganstvu in napadajočemu brezboštvu.”

+

Nujno potrebno je, bratje in sestre, da se tudi mi slovenski izseljenci **globoko** zamislimo ob teh treh točkah, ki vsebujejo nadvse resen opomin vsem, ki hočejo še veljati za katoličane.

Izredni časi nam nalagajo izrednih dolžnosti!

Od tega, kako bomo mi danes pojmovali naše dolžnosti, zavisí naša in naših zanamcev usoda.

Revoluciji brezbožnikov, ki varajo, preganjajo, zaslužujejo, trpinčijo in moré, moramo postaviti nasproti **revolucijo vernih**, ki bodo po Kristusovih načelih **Pravice** in **Ljubezni** vodili človeštvo v lepše čase.

Da bomo pri tej blagodejni revoluciji vernih **koristni sodelavci**, je v današnjih zmedenih časih **bistvene** važnosti, da imamo o vseh pomembnih vprašanjih sodobnosti **JASNE POJME**. Ne pustimo se **varati** tistim, ki hočejo **potvarjati sliko razmer** in na ta način **uspavati** našo **odpornost**. Ti

brez vsakega strahu **BORBO KATOLIČANOV ZA OSNOVNE PRAVICE** žigosajo za **politikantsko prepirljivost**, katero naj delavec pusti ob strani, če hoče sebi dobro.

Če je omenjena borba res samo neka „politična“ zadeva, je bil Kristus sam prvi politikant; je papež politikant; so bili politikanti vsi tisti, ki so z mučniško smrtjo zapечатili zvestobo svoji veri!

KAJ BODO K TEMU REKLI POŠTENI MISLEČI SLOVENSKI IZSELJENCI?

Dobro, če pa že nekdo hoče na vsak način tovrstno dejavnost označiti za „politiko“, mu pustimo veselje, **TODA NAJ VE, DA JE TO BOŽJA POLITIKA**, od katere zavisi časna in večna sreča vseh ljudi!

V kakšnem odnosu smo torej mi, ki se še smatramo za katoličane, do zgoraj omenjenih dolžnost?

Ali se zavedamo **nevarnosti**, ki preti naši veri od strani organiziranega brezboštva?

Ali smo že kaj storili, da bi v vsem našem zasebnem in javnem življenju spet zavladal Kristus?

Kakšen odpor nudimo brezbožnim silam, ki se v ovčjih oblačilih pojavljajo med nami ter nas skušajo zaplesti v mreže, iz katerih se je težko izmotati?

+

Bratje, čas je, da iz spanja vstanemo!

V-ko.

Na srebrni poroki

ostačeva zakonca sta v nedeljo slavila svojo srebrno poroko. Marija je pogostila svoje znanke z okusnim kosilom, ki so ga Janez in seveda vsi navzoči zalili s pristnim domačim moštom. Dober je bil mošt in še navzo-

či slovenski duhovnik ga je pohvalil, da je res dober. Po kosilu so se malo sprehodili po vrtu. Nato so sedli in začelo se je prijetno kramljanje, ki ga je skrbna gospodinja od časa do časa sladkala s potico in drugim pecivom.

„Dobro si skuhala, Marija,” je pohvalil Jule. „Danes se nam res dobro godi. Toda če se spomnim, kako smo žveli v ujetništvu! Samo žlica in skodelica sta bila dovolj. Ni bilo ne mize ne prta ne kozarca.”

Pri nas pri vojakihi tudi ni bilo mnogo bolje,” seže v besedo Janez in pogleda duhovnika. „Še naš kaplan ni imel poštenega oltarja. Kar na mizi je maševal.”

„Na mizi? Kakšna maša pa je to bila?” se zavzame Ančka.

„Čisto prava maša,” odgovori duhovnik. „Jule pravi, da v ujetništvu niso imeli drugega kot žlico in skodelico in so južinali, brez prtov in brez serviet. Tako tudi mašujemo lahko brez veliko reči, ki jih navad-

no pri maši uporabljamo. Petje, orgle, lepo izrezljan oltar, električne luči, cvetje, lepa mašna obleka, vse to mašnji obred olepša, ni pa nujno potrebno. V sili se to opusti in ostane le najvažnejše, le bistveno. Treba je imeti kruh in vino, ki ju duhovnik daruje, ki se pri maši spremenita v božje Telo in Kri, ki ju potem z verniki zaužije. Maša je pravzaprav obed. Tako ni nič čudnega, če je oni vojaški kurat kar na mizi imel mašo.”

„Brala sem v Zgodbah,” se oglasi Marija, „da je bil obed, pri katerem so Judje jedli velikonočno jagnje, podoba svete maše. Potemtakem je tudi sveta maša obed.”

„Maša je res obed,” nadaljuje duhovnik. „Prvo mašo je opravil sam Kristus takrat, ko je sedel z apostoli za mizo v dvorani zadnje večerje v Jeruzalemu. Po večerji, tako pravi evangelist Matej v svojem poročilu (Mat 26, 27–28), je vzel „kruh, ga blagoslovil in razlomil, dal učencem in rekel: „Vzemite, jejte, to je moje telo.” In vzel je kelih, se zahvalil, jim ga dal in rekel: „Pijte iz njega vsi. To je namreč moja kri nove zaveze, ki se za mnoge prelija v odpuščanje grehov.” Kakor takrat apostolom tako še danes nam vsem pri maši Kristus nudi svoje telo in kri v hrano. Ponuja nam, da bi jedli in pili. In če gremo k obhajilu, Kristusovo Telo in Kri tudi uživamo kot hrano za svoje duše.”

„Katere reči so torej pri maši bistveno potrebne?” vpraša Jule.

„Treba je hrane — brez nje ni obeda. Zanimivo je, da je izbral Kristus za hrano čisto navadne reči, da so dostopne vsem. Vsi, revni in bogati, brezposelni in ujetniki, vsi znajo ceniti kruh, vsi poznajo oživljajočo moč vina. Dalje je treba pri maši duhovnika, da kruh in vino daruje in da ga po naredbi Jezusovi in v Njegovi moči spremeni v Telo in Kri Kristusovo. Končno je treba, da se ta božja hrana zaužije. To je bistveno za obred svete maše. Vsega drugega, česar smo navajeni, molitev, petja, telesnih kretenj, ni nujno treba. Pri maši so

Rojstna hiša našega slavnega pesnika dr. Franceta Prešerna v Vrbi na Gorenjskem.

zato, da poudarijo in povzdignejo glavne reči, ki so za mašo bistvene.”

„V Zgodbah sem brala, da so prvi kristjani po maši pogostili vse reveže. Ali je res to?” reče Marija.

„Da! Temu so rekli po grško „agápe”. V sveti maši so videli gostijo, ki jim jo je pripravił Bog iz svoje dobrote. Tako so potem hoteli pokazati dobroto tudi oni s tem, da so pogostili potrebne iz svoje bližine. Danes preveč pozabljamo, da moramo biti mi istega duha, kot so bili prvi kristjani. Tedaj so šli vsi navzoči pri maši vedno tudi k sv. obhajilu.”

„Zakaj pa danes ne gredo več pri vsaki maši vsi k obhajilu?” vpraša Ančka.

„Ti znaš vprašati,” jo zavrne Marija. „Sebe vprašaj, pa boš vedela!”

„Da, če bi se živo zavedali, kaj je sv. maša, da je sv. maša obed, bi ne mogli iti k sv. maši tako, da bi tam ne zaužili božje hrane, ki nam jo Kristus ponuja. Ljudje smo žal zelo površni. Zanimarimo se. Zato je cerkvena oblast morala v cerkveni zapovedi pod smrtnim grehom zapovedati, da so vsi kristjani dolžni vsaj o velikonočnem času pristopiti k božji mizi in prejeti božjo hrano. Saj veste, če otrok noče jesti, ga mama sili. Tudi s šibo mu včasih grozi. Vê, da, če ne bo jedel, bo oslabil in umrl. Zato danes ljudje tako težko prav po krščansko živijo, ker se ne zavzamejo, da bi jedli od božje mize božjo hrano, ki daje moč. Slabotni so in slabokrvni, ker ne črpajo moči iz Telesa in Krvi Kristusove.”

Nato seže v razgovor tudi Peter: „Kako je pa to, če je maša obed: Pri obedu, ko jemo kruh, se kruh spremeni v naše meso in naše telo. Ali je tudi pri božjem Kruhu tako ali kako drugače?”

„Ko zaužijemo kruh, se ta spremeni v naše meso, postane naše telo, „razlaga kaplan. „Pri božjem Kruhu je pa prav narobe. Mi postajamo Kristus. On nas asimilira vase. Saj veste, da, če damo železo v ogenj, postane vroče. Začne žareti in se spremeni v ogenj, čeprav ostane še železo. Podobno je z nami. Ko pridemo v dotiko s Kristusom, ko pride v nas duhovna hrana, nas ta spreminja vase. Ta proces se vrši tem bolj, čim bolj se mu pustimo in čim bolj odstranjujemo ovire v sebi. Postajamo sorodni s Kristusom, sveti, Njegovi dragi. „Ne živim več jaz, ampak v meni živi Kristus!...” Tako je razlagal to apostol.”

Petru se je to nedeljo pokazal spet nov pogled na sv. mašo. Zadnjič je pri Markičevih spoznal mašo kot zbor družine božje. Razgovor to popoldne mu je osvetlil ta po-

Maša je nekaj velikega!

Maša je zbor vernikov,

ki se zberejo ob božji mizi,

**da iz nje prejemaajo hrano, ki jih naj krepi
v vsakdanjem življenju.**

membni obred z nekoliko druge strani, ki pa se čudovito sklada z onim vidikom.

Maša je zbor vernikov. Zberejo se kakor sinovi in hčere v očetovi hiši. Tam sedejo k očetovi mizi in oče jih gosti. Pri maši je oltar. To je očetova miza, družinska miza. Včasih je bila na sredi cerkve. Šele pozneje so začeli devati mizo k steni in ob mizo in ob steno postavljati izrezljane podobe in druge okraske. V modernih časih je oltar spet podoben preprosti mizi, da se poudari bistvo svete maše.

Kakor pri kosilu položijo tudi v cerkvi na oltarno mizo prte. Tudi krožnikov ne manjka. Mašnik ima krožnik (paténo), na katero položi kruh — hostijo. Sveta čaša se imenuje „kelih“. Tako je skupaj vse najvažnejše zares pravi obed.

K temu obedu smo povabljeni vsi, ki smo krščeni. „Moje meso je res jed in moja kri je res pijača. Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem. Kdor je ta kruh, bo živel vekomaj.“ Tako je učil Kristus in tako je zapisal Njegove besede Njegov najljubši učenec Janez (Jan 6, 55). Po njegovem sporočilu v evangeliju govori Kristus tudi tebi in meni in naju vabi, da pristopiva k Njegovi mizi.

T.

Prazgodovinski človek

V letih 1947. do 1948. je ravnatelj prazgodovinskega instituta ljubljanske univerze raziskoval votlino Betalov spodmol pri Postojni. V tej votlini so našli sledove človeka iz tistih časov, o katerih zgodovina še nič ne govori.

Kakšen nerodno obdelan kamen v votlini, ki okoli nje sploh ni takega kamna, nekaj sledov barve na steni votline nam dokazuje, da je tam bival prazgodovinski človek.

In če ujamete metuljčka in si ogledate njegova fina in čudovito pobarvana, do potankosti izdelana krila — pa dobro veste, da ga ni barvala in delala človeška roka — ali nam to ne dokazuje, da je vseeno nekdo, ki ga je naredil, nekdo, ki je čudovito razumen in mogočen; nekdo, ki je še večji umetnik kot človek? Človek ga ni naredil, nam pravi naš razum. Toda isti razum nam

pravi, da ga je nekdo naredil in da je tisti velik Umetnik!

Temu Umetniku čudovite narave pravimo Bog. Torej Bog je!

Diderot je vzkliknil: „Oko in metuljčkova krila zadostujeta, da se brezverec zruši.“

Zgodbe iz življenja

DOBROTA

„Sin mi je zbolel za neznano boleznijo, ki je zahtevala zdravljenje z modernimi zdravili. Zdravniki so poskusili vrsto teh, da bi našli pravi vzrok. Seveda so bila zdravila draga in, ako bi ne imeli tako dobrega apotekarja, bi pač ne zmogli zdravljenja.“

Prav v zadnjem času si kar nisem upala zopet prositi za neko novo, a tudi silno drago zdravilo, ki ga je priporočil zdravnik. Imela sem 5 dolarjev ter ga prosila, naj jih vzame, a za ostalo naj potrpi vsaj za nekaj časa. On pa je zavrnil: „Saj vem, da vas je bolezen že dosti veljala; zlasti v zadnjih tednih je morala biti trda. Dal vam bom zdravilo, plačali pa boste, kadar pač boste mogli.“ — Komaj sem se mogla zahvaliti za dobroto.

Kasneje sem omenila o tem neki prijateljici. „O, veš, nekaj se je pred časom zgodilo,“ mi je povedala. In pripovedovala je, kako je apotekarjeva žena za smrt zbolela ob porodu. Sestre v bližnjem samostanu so posebej molile zanj in za otroka in kmalu sta bila izven nevarnosti. Apotekar, ki je bil Jud, je bil presenečen, ko je zvedel, da so sestre molile za njegove. Prepričan je, da je molitev rešila ženo in otroka. Tako sedaj skuša izraziti svojo hvaležnost.“

G. R. MacDonald, Mass.

ZMAGOVALEC

„Že so filmali veliki film Kralj kraljev, ko sem prišel na kraj na Katalininem otoku, kjer naj bi prevzel mesto katoliškega svetovalca pri Cecilu DeMille-ju. Nič kaj vseh mi ni bilo, kar sem opazil. Oni, ki so napisali zgodbo za film, niso mogli najti primerne ljubezenske zgodbe zanj, zato so si pač morali zgodbo izmisliti. Tako naj bi bil Juda ljubil Marijo Magdaleno, katera pa nanj pozabi, ko sreča Jezusa. Zato je Juda potem izdal Kristusa. Bil je pač ljubo-

sumen. Protestiral sem, toda DeMille ni protesta upošteval.

Ko sva skupaj opazovala veliki prizor rimske pojedine, mi je razlagal, kako je važno, da bo film dobro sprejet na Broadwayu v New Yorku, kajti potem ga bo tudi ostali svet sprejel. Seveda onih na Broadwayu ni mogoče pridobiti s peščeno puščavo, pač pa z luksuzom in lepoto, z življenjem, kakršnega imajo radi sami. Če bodo vzljubili Magdaleno, ko plane na voz in zakliče: „Grem in poiščem tesarja!“, potem bodo imeli radi ves film.

Vendar začele so se čudne spremembe. Kristus stopi na prizorišče. H. B. Warner, ki ga je predstavljal, je dober igralec, a ne med najboljšimi. In vendar je vloga Kristusova na odru napravila, kar On sam vrši v življenju. Gibal se je mirno, brez posebnih umetnih načinov, a vendar je obvladal ves prizor, kot ga nihče drugi ne bi mogel. — Tako sva opazovala. DeMille se je obrnil k meni: „Ali ni velik?“ je dejal. „Warner?“ sem ga vprašal. Nepotrpežljivo je zamahnil z roko: „Jezus,“ je odgovoril. „Velik je!“ Nastal je dolg odmor in končno je mirno

dejal: „Dvomim, da bi nam bil potreben oni prizor z Marijo Magdaleno in Judom.“

D. A. Lord, S. J.

Tri pure, tri race . . .

Tri pure, tri race,
tri bele gosi
so skupaj čebljale
tri cele noči:

Jaz nočem Bovčana,
ki vandratu zna,
'mam rajši dolinca,
k' je zmerom doma.

Jaz nočem Tolminca,
'ma belo kapó,
jaz hočem Bohinjca,
ki 'ma židano.

Ne maram Dolenjca,
'ma lajbič rdeč,
'mam rajši Gorenjca,
'ma židanih več.

Narodna.

Tudi v CELOVCU imamo zimo — pozno, a vendarle. — V ozadju KARAVANKE.

Odnosi med delom in kapitalom

Zadnjič smo rekli, da je o delavski plači govor pri mezdni pogodbi, kjer se eden zaveže, da bo opravil neko delo, drugi pa, da mu bo za to dal neko plačo.

Povedalji smo že, da sistem plač ni najidealnejša oblika gospodarskega življenja. Delavstvo se tu čuti nekako ponižano. Zato strokovnjaki iščejo primernejših načinov za odnose med delom in kapitalom.

V tej in prihodnjih številkah našega lista bomo o nekaterih glavnějšíh tovrstnih poskusih povedali kratko besedo. Videli bomo, kako zamotano je to vprašanje.

Udeležba delavstva pri dobičku podjetja

Ta sistem obstoji v tem, da pridá plači, ki OSTANE poglavitna delavčeva nagrada, gotov pribitek, ki izvira iz dobička podjetja. Zagovorniki udeležbe delavstva pri dobičku svojo zamisel takole branijo:

„V podjetju,” pravijo, „moramo ločiti tri sestavine: kapital, vodstvo in delo. Ti trije činitelji v podjetju morajo najprej dobiti vsak svojo nagrado: delavcem pripada plača, upravnikom isto, tistemu, ki je vložil kapital (kapitalistu), pa obresti od vloženega kapitala in k temu še nekaj odstotkov v povračilo za tveganje, ker je vložil denar v podjetje, čigar uspeh je negotov.

Ko bo torej vsakdo od teh dobil svoje, ko bodo kriti še vsi ostali stroški, preostali dobiček, če ga kaj bo, ne bo pripadal SAMO kapitalistu, temveč bo razdeljen med VSE TRI ČINITELJE, ki sodelujejo v podjetju: med kapital, vodstvo in delo.

Načelna sodba

Kakšno sodbo bomo izrekli o tej zamisli?

V načelu pozdravljamo vsak poskus, ki išče, kako v okviru zasebne podjetnosti urediti odnos med delom in kapitalom. Iz razlogov namreč, ki smo jih na tem mestu že navedli, katoličani nismo preveč navdušeni za to, da bi država v gospodarskem življenju dobila izključno besedo. Delavec in podjetnik sta gospodarja, prvi svojega dela, a drugi svojega kapitala in svoje podjetnosti. Zato se moreta svobodno dogovoriti o udeležbi pri dobičku podjetja. Razume se,

da morata paziti, da bo delitev dobička čim bolj odgovarjala zaslugam posameznih činiteljev v podjetju.

Toliko načelnih pripomb k tej zamisli.

Težave pri praktični izpeljavi

Nastane pa vprašanje, ki ni manj važno, kako načelo o udeležbi delavstva pri dobičku podjetja izpeljati v praktičnem življenju.

Tu ta sistem naleti na zelo resne pomsleke, ki jih je skoraj nemogoče odpraviti. Kajti: a) vzbuja ostre prepire med prizadežimi o OBSTOJU in VIŠINI dobička, ki naj bi se razdelil.

Stvar res ni preprosta!

Pojavljajo se namreč vprašanja, glede katerih se je skoro nemogoče zediniti. Tako n. pr.: Kaj pravzaprav je čisti dobiček? Kateri del je treba nameniti odplačevanju dolgov, kaj dati v rezervo, kakšno vsoto posvetiti povečanju industrijskih naprav in slednjič, kateri znesek pride v poštev za razdelitev?

Res, preveč priložnosti za brezkončne prepire!

b) Možnost prilagoditve omenjenega sistema je zelo omejena. Namreč:

1. V onem času, ko se neko podjetje osnavlja, ni mogoče govoriti o delitvi dobička. Vemo, da ta doba pri nekaterih vrstah podjetij traja zelo dolgo. Tako n. pr. je ustanovitev rudniške industrije v belgijskem Limburgu zahtevala več kot 20 let pripravljalnih del, ki so požrla okrog 9 milijard belg. frankov.

Pri nekaterih podjetjih je treba upoštevati „slaba leta”.

So tudi podjetja, ki iz raznih razlogov za služijo tako malo, da ni kaj deliti.

2. Plača, kot jo poznamo danes, bo tudi za naprej morala tvoriti skoro CELOTO delavčevih dohodkov. Kajti delavec ne more čakati in tvegati! On ne more dopustiti, da bi njegovo gmotno stanje zaviselo od tveganega dobička podjetja. Iz razumljivih razlogov si želi predvsem gotovosti in stalnosti.

Ali nima morda prav?!

3. Dobički, ki slednjič le pridejo v poštev za razdelitev, so na splošno, **zaradi velikega števila udeleženih**, precej malenkostni.

Vsi navedeni pomisleki pojasnjujejo, zakaj „Udeležba delavstva pri dobičku podjetja“ ni prinesla zaželenih sadov in da je bilo potrebno iskati bolj posrečenih načinov za ureditev odnosov med delom in kapitalom.

V-ko.

Našim fantom:

OBRAZ V OGLEDALU

Beseda s v o b o d a je silno privlačna. Škoda je le, da jo ljudje tako radi zamenjajajo z dovoljenostjo.

Prava svoboda spoštuje pravice bližnjega, dočim gleda dovoljenost le nase. Mnogi mislijo: „Sedaj ko ni nobenega nadzorstva, lahko delam, kar hočem,“ in se po tem tudi ravna. Dobri nasveti, krščansko življenje imajo zanje neprijeten očitek, zato se jih otresajo na vse načine. Hočejo, da uživajo svobodo, kakor jim narekujejo strasti in ne zdrava pamet. Vest, v kolikor se še oglašča, utaplja v veseljačenju in pijančevanju. Težko prislužen denar jim služi v škodo zdravju in dobremu imenu.

Žalostne zgodbe kot posledica takega „svobodnega“ življenja so jasen dokaz poti navzdol. Le prepozno pride spoznanje in tedaj se oglašča kes, ki se nikdar ne utruja.

Poleg zapravljenega življenja izgubijo taki ljudje tudi dobre prijatelje. Družbo jim delajo le še koristolovci, tovariši v slabi družbi in dobri pomagači pri pijači. Ti znajo dobro pihati na njihovo čast, da morejo dalje časa živeti na njihov račun. Da ne bi prezgodaj spregledali, se norčujejo iz vsega, kar bi jih moglo obrniti na pravo pot. Če pa že pridejo do spoznanja, so pa tako globoko v mrežah, da se ne morejo več izmotati.

Neki prijatelj mi je pripovedoval sledečo zgodbo: Bil sem v angleški mornarnici. Z menoj je bil še en Slovenec. Vsaka vojska je znana po svoji lahkoživosti, mornarica pa še celó. Dokler

nismo bili v službi, smo ves čas tavalili po mestu, kot je pač običaj mornarjev ob prihodu v luko.

Na ladji smo imeli svojega vojaškega duhovnika, ki nas je dobro poznal. Resno nas je prijemal zaradi nerednosti, ki smo jih počenjali po mestih. Mnogi so mu to zamerali, tako tudi moj prijatelj Slovenec.

Ko sva bila sama v sobi, je priletela pikra opomba na račun našega kaplana. Navadno je dejal: „Le kaj se meša v moje stvari. Ali nisem svoboden in delam, kar čem?“ V tem je seveda mislil svojo vest.

Včasih smo službovali na nevarnih položajih. Takrat je moj prijatelj razmišljal in delal trdne sklepe. Ko pa je bilo vse mimo, so izginili tudi sklepi.

Včasih me je prosil, naj grem z njim v mesto. Ob takih prilikah se ga je nalezelo, da sem ga le s težavo privlekel domov. Ko je prišel domov, se je postavil pred ogledalo in čez čas dejal: „Saj sem navadna svinja!“ Vest in ogledalo — naša slika o življenju.

PKO.

O MIŠIH IN PREMOKU

Najbolj krvoločna žival na svetu ni lev niti tiger ne leopard, marveč drobna podzemna miš v Ameriki, saj napade in požre na en mah žival, ki je celo dvakrat večja in težja od nje same. Vsake tri ure požre ta miš toliko hrane, kolikor tehta sama.

Ali že veste, da so začeli ljudje uporabljati črni premog kot gorivo šele pred 160 leti. Neki Američan iz Silvanije je namreč ugotovil, da gori črn „kamen“, na katerem je zanetil ogenj.

Obračun

Po Novem letu pred dvajsetimi leti je bilo. Sedel sem v svoji sobici in bral mamino pismo.

Tožila je: „Dolgo te ni, ljubček, pridi!“

Oče je krepko pripisal: „Kaj pa bilanca? Kakšna neki je?“ Zbodlo me je in spravil sem se nad račune preteklega leta, vesel, da je v hiši tetke Bose mir.

Zatopljen v račune nisem čul rahlega trkanja. Šele ko so zaškripala stara vrata, sem se ozrl in zagledal soprogo našega novega komandanta. Vstal sem in oba sva se v zadregi gledala.

„Oprostite, pomoto,“ je rekla. „Rekli so mi, da stanujejo v hiši oficirji. Obiskujem soproge, da se kaj pogovorimo in spoznamo.“

Nasmehnila sva se oba, nakar sem poklical teto Boso, da bi skuhalo kavo. Predstavim ji tetko: „To je naša ‚oficirska‘ tetka Bosa. Od nje boste zvedeli, kako mi fantje živimo. Že od knjaza Mihajla stanujejo pri njej oficirji in jo imajo vsi za mater in sve-tovalko.“

Tetka me je ošvignila z grdim pogledom in pripomnila: „Tako stara pa še nisem, da bi že od knjaza Mihajla stanovali pri meni oficirji. Toda v tej hiši stanujejo res že toliko časa.“ Ni čakala mojega odgovora. Stopila je v kuhinjo, medtem ko je poveljniskova soproga, ogledujoč si sobo, zagledala mizo, polno računov.

„Pridni ste. Kaj pa delate? Bilanco? To je moje najtežje delo. Kako lepo in praktično računatel!“ je pripomnila, ogledujoč račune. „Na eni strani prejemki, na drugi izdatki po tednih in mesecih. Ali morate vsi tako delati?“

„Pri naši hiši že! Oče hoče tako. Če drugi tukaj tako delajo, ne vem.“

„Bom povedala komandantu. Naj ukaže vsem, bodo vsaj bolj varčni postali!“

„Samo prosim vas, gospa, nikar povedati, da ste videli to pri meni. Tovariši mi bodo populili lase, če zvedó. Nobeden se ne ukvarja rad z računi,“ sem jo prosil.

Obljubila je in potem nenadno vprašala: „Kaj za cerkev niste ničesar dali? Nobene postavke ne vidim za to. Čudno, saj Sloven-ci slovite kot verni ljudje!“

Kri mi je za hip bušnila v obraz, dokler se nisem znašel in odgovoril: „Tukaj nimamo svoje cerkve in, ker lansko leto nisem šel na dopust, je ta izdatek izostal...“

Na ta doživljaj sem se spomnil, ko mi je letos obstal pogled ob postavki v moji bilanci „Cerkev in darila“. To pot ni bilo vpraševalca: „Zakaj je ta rubrika enaka po izdatkih predlanski? Vsi drugi izdatki so se povišali, čemu se niso tudi ti?“ Ni bilo rdečice na obrazu, čeprav me je obšel očitek: „Vedel si, da se je vse podražilo, a v tem ‚izdatku‘ si ostal pri starem!“

Že kot otroku mi je oče zabijal v glavo: „Fant, vsako vprašanje ‚zakaj‘ ima svoj ‚zato‘“. To me je spravilo na razmišljanje o stvarih naokoli. Majhna je naša župnija tu, kjer živim. Komaj par sto nas je. Vendar je cerkvi vedno polna in ljudje radi dajejo, a le večinoma baker. Tak material je seveda bolj v čisljih pri vojaških očetih kot pri cerkvenih.

Povprašal sem nekega cerkvenega očanca: „Kako je z dohodki?“ Trpko mi je odgovoril: „Ljudje večinoma dajejo tako, kot so dajali pred desetimi leti. A samj veste, kakšno vrednost je imel tedaj denar, a kakšno ima sedaj. Če jim to poveš, dajo enkrat malo več, a pozneje se vrnejo na staro. Redki so, ki dajejo Bogu, kar je božjega, času primerno. Taki razumejo, da moramo poleg cerkvice imeti tudi duhovnika in da mora ta živeti, ker ga država ne plačuje. Zgleda tako, da mislijo ljudje prisiliti Boga s starim zneskom, da bi nam vrnil stare čase. So bili res zlati, a grešijo, grešijo. Izgublja se čut požrtvovalnosti. Tudi pri teh izdatkih bi se morali ljudje modernizirati. Potem se ne bi zaletavali iz dolga v dolg...“ je kramljal.

„Kot vidim in na svoji koži občutim, se tukaj prvi del Jezusove zapovedi ‚Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega‘ bolj vestno izpolnjuje kot drugi,“ sem mu dejal.

Posmehnil se je: „V večini to drži, a se znajo tudi dohodninskega davka ljudje o-prostiti. Saj so nekateri ljudje civilno poročeni le zato, da jim ni treba plačevati dohodninskega davka, skupaj pa sploh ne živijo...“

Moj letošnji obračun ni rožnat. Plačo so nam res zvišali čez leto za 12 %, ali zato so porasli izdatki za 15 %. Delam načrt, kaj bi pri izdatkih to leto črtal, a se pri tem bolj potim kot pri delu, ki ravno ni najlažje. Izgleda, da bo vse ostalo pri starem, ker se več stisniti ne more. Vsaj materialna plat mojega žitja in bitja tako zahteva. Kaj bo naredila seveda srčna stran, o tem pa prepuščam besedo oni modri in vedno resnični: „Naj ne ve levica, kar daje desnica.”

Ap

Krompirčkove zgodbe

FR. BAZILIJ — ZA VELIKE in MALE OTROKE

(Nadaljevanje)

Špeluza je silila v možica z veliko medaljo na prsih: „Hej, gospod birič! Krompirček nam je padel z voza. Ga je morda kdo našel?”

„Krompirček? Koliko pa ga je bilo?”, je vprašal birič.

Mater je skoraj ujezilo, da kaj takega sprašuje.

„En sam, gospod, en sam. Pa čisto majhen je bil ta moj Krompirček,” je zavekala. Toda mož postave je besedo „Krompirček” napačno razumel in se široko zarežal: „Baba prismojena! Za vsak piškav krompir naj vem, kaj?”

Špeluza je zakričala in z botro-Meto skočila v biriča. Pošteno sta mu zdelali butico zaradi njegove žalitve. Sam Bog ve, kako bi se vse končalo, da ni tedaj priracal na oder krošnjar Blaže s svojim košem, hoteč odati nezaželeno breme. Možiček je namreč puhnil iz pipice in se zasmejal: „Kako ste neumni! Drugi lastnega otroka vsilijo v tuj koš, tu pa se hočete potolči za izgubljen krompir.”

Krošnjarju se je v trenutku razletel eden izmed najdenih dežnikov na glavi, tako je Špeluza vzrojila. Potem pa je zagledala v košu culo belih čipk. Segla je po njej in veselo zaklicala: „Moj Krompirček, moj izgubljeni Krompirček!”

Špeluza in mitničar

No, Krompirčka so končno le krstili. Fantek je odslej živel pod budnim materinim varstvom in rasel ter lezel na široko, da je bil skoraj v resnici podoben krompirčku. A Bog ne daj, da bi to kdo povedal Špeluzi. Še name bi se spravila, ako bi brala te vrstice.

Toda zašlj smo vstran. Povedal bi vam rad, kako se je Špeluza pričkala z mitničarjem.

Krompirčkova mati je imela njivo, ki je ležala izven obzidja prismodalske prestolice. Mnogo dni v letu je prebila na njej. Nekoč je vzela s seboj tudi svojega paglavca. Ko pa ga je po končanem delu peljala na vozičku domov, je Krompirček zlezal v košaro in se pokrtil z materinim predpasnikom.

„Hoj, ženska! Kaj pa pelješ v cajni?” je zaklical mitničar pri mestnih vratih. Špeluza je peljala dalje in mu nič hudega slu-teč zabrusila: „Nič. Moj Krompirček je v njej.”

„In temu praviš nič? Kar hitro nazaj in tri groš!” je stekel možic za materjo. „Krompirčka pa že ne dam!” je zaklicala in kar najhitreje vlekla voziček naprej, mitničar pa za njo. Nastal je tak vik in krik, da je vse drlo skupaj.

„Denar ali pa cajno!” je vztrajal pri svojem prismodalski uradnik.

Špeluza pa ga je na ves glas primerjala s samim ljudožercem, če zaradi ubogega Krompirčka zahteva mitnino.

Fantiček v cajni je končno postal rado-

Starka zima nas zapušča...

veden, kaj se godi okrog njega. Potegnil je predpasnik raz sebe in zaklical: „Klompil, klompil...“ Vse se je zasmejalo, mitničar pa je osramočen in jezen izginil za mestna vrata. Poslej je imela Špeluza pred njim mir. V jeseni je vozila ves teden krompir v mesto, ne da bi enkrat samkrat plačala zanj mitnino. Pa še lagati se ji ni bilo treba. Samo: „Krompirček je v cajni“ je zaklicala, pa se prismodalski mitničar še zmenil ni zanj, le včasih ji je od daleč pokazal jezik.

Krompirček gre v svet

Namenil sem se, dragi moji bralci, pripovedovati o srečnih letih, ko je Krompirček trgal hlače na šolskih klopih. Toda zdi se mi, da sem izgubil nekaj listov iz svoje pripovedne torbe ali pa mi jih je vzel kdo izmed radovednežev, ki ni mogel strpeti in počakati tiskanih zgodb. Če ga dobite, mu odmerite pravično kazen. Petdeset mimo ušes, nič več in manj mu jih ne privoščim. — Morda tudi niso imeli v Prismodalah šole in zato ni v moji torbici ničesar o Krompirčkovem nabiranju učenosti. Če je to res, potem se odkrijem pred slehernim Prismodalcem. O toliki modrosti, da ji šole ni treba, pa zares še nisem slišal.

Naj bo že, kakor hoče, Špeluza je bila kaj ponosna na svojega sinka. Res je prišla zaradi njegovega imena nemalokrat v zadrego, a to je ni motilo. — Staremu beraču Gobeždaču, ki je Krompirčku prerokoval 6 zvrhanih košev sreče, je šla pri priči iskati klobas v dimnik. „O, moj Krompirček bo slaven mož! Kar stojé Prismodale, še ni videlo sonce tako pametnega fanta. Če se mi posmehujejo zaradi njega, se mi zato, ker so mi nevoščljivi,“ se je Špeluza tolažila.

Toda čim bolj je razmišljala o sinkovi sreči, tem bolj ji je bilo jasno, da je za plotom domačega vrta ne bo mogel najti. Krompirček mora v svet. Bog vedi, za katerim voglom ga čaka sreča, si je dejala in spekla veliko orehovo potico. Poklicala je Krompirčka, mu obesila torbo preko ramen, vanjo pa položila potico in dobršen kos svinjske noge ter mu zašila en počen groš.

„Tako sem sklenila, sinček Krompirček: Sreča te čaka, ti pa doma paseš tistih mojih zanikrnih sedem kokoši. V svet moraš, saj

prismodalska dežela ni naša njiva. Vse daljša in širša je, da ji v treh dneh menda ne prideš do konca. Ko boš našel šest košev sreče, ki ti jih je prerokoval modri Gobeždač, se pa le spomni na svojo mater.”

„Šest košev sreče,” je zacmokal Krompirček. „To pa ni kar si bodi!” Ko je iz torbe zadišala potica in gnjat, ga ni več zadržalo. Skočil je čez prag in se pognal preko plota. Špeluza pa je gledala za njim in si brisala solze. „Če se moj Krompirček ne bo vrnil v kočiji, z medaljo na prsih in polnim žepom cekinov, pa tudi nič ne rečem.”

Krompirček pa je takoj za plotom pojužinal potico in gnjat...

(Dalje prihodnjič)

V nedeljo zjutraj

V nedeljo zjutraj vstala bom,
v Ljubijan'co se peljala bom.
Oj sijaj, sijaj, sijaj, sončece,
na moje drobno srčece!

Pred hauptmana stopila bom,
za šoceljna prosila bom.
Oj sijaj, sijaj, sijaj, sončece,
na moje drobno srčece!

Al' hauptman pravi, govori,
da to se prav težko zgodi.

Kdor hoče šoceljna imet',
ta mora zanjga d'narce štet'.

Moj šocelj je za frajtarja,
pa v žepu nima krajcarja.

Jaz rada d'narce štela bom,
da šoceljna imela bom.

Še kiklico prodala bom,
da šoceljna dobila bom.

Narodna

IZ DOMOVINE

Še o zamenjavi denarja

Zadnjič smo poročali, da izplačujejo sedaj v Jugoslaviji na nakazila izseljencev, na pokojnine, invalidnine, ki prihajajo iz tujine na določeno osebo, poleg običajne zamenjave še 100% nagrade.

Časopisi so januarja opozarjali ljudi, da ti predpisi ne veljajo, če hoče kdo sam v Jugoslaviji zamenjati tuj denar ali če hoče kdo zamenjati tuj denar, ki so mu ga izseljenci poslali v pismu. Potemtakem tudi izseljenci, ki pridejo tja in hočejo sami menjati denar, ne dobé 100% premije.

Druge vesti

V promet so prišle nove dopisnice, ki imajo kot pred vojno na levi strani sliko kakega turističnega kraja. Stanejo 12 dinarjev. — V Novem mestu je bilo januarja 6410 prebivalcev. — V Ljubljani stane pogreb (stroški na občini) I. razred 13.000, II. razred 10.000, III. 6000, IV. 5000, V. 3500 dinarjev. — Letos nameravajo izvoziti iz Jugoslavije v Belgijo in Nemčijo še več ribjih konserv. — V Medvodah je pri živem te-

lesu zgorela 68-letna Marija Lešnik, ker se ji je pri štedilniku vnela obleka. — Dela pri vodovodu Stična—Trebnje—Dobrnich predujejo. — Časopisi pišejo, da primanjkuje škrocniljev po trgovinah. Sloveniji bo manjkalo letos 860 ton ovojnega papirja. — V rudniku barita Pleše—Škofljica (blizu Ljubljane) je zaposlenih 150 delavcev. Od teh jih je 40% bolnih na silikozi.

Jugoslovanska tovorna ladja „Dinara“ je prevzela nalogo, da pripelje v domovino vse živali, ki jih je dobil predsednik Josip Broz — Tito v darilo ob svojem nedavnem obisku v Indiji in Burmi. Med drugim so natovorili 2 slona, 1 leoparda in več redkih indijskih živali.

Iz sončne Gorice

Lani so mnogi naši izseljenci darovali za Katoliški dom v Gorici. Sedaj je odbor kupil dvonadstropno hišo s prostornim zemljiščem okoli. Začeli bodo tudi z gradnjo dvorane poleg dosedanje hiše. — G. misijonar Vidmar je v Sovodnjem pri Gorici predaval zbranim rojakom, kaj je med nami izseljenci doživel in kako živimo po Zapadni Evropi. — Andreju Levpuščku v Pevmji je druga za drugo poginilo 5 glav živine.

Iz naše lepe domovine: Sončni raj pozimi v naših Julijskih Alpah. — V ozadju očak TRIGLAV

IZ VRST NAŠIH ROJAKOV

ANGLIJA

BELGIJA

Krsti: V Mansfieldu je bil 9. jan. krščen Ernest Alojzij Germ, v Doncastru pa 12. februarja Dora Tivadar. — Mnogo sreče!

London: V nedeljo, 6. februarja se je zbralo lepo število rojakov na Golders Green, tako v cerkvi, kjer je bilo prebrano pismo g. škofa o pobožnosti petih prvih sobot, potem pa v dvorani, kjer je sreča najprej razdelila lepo število dobitkov. Zadete srečke in vse, kar je bilo v zvezi s srečolovom, je bilo takoj po prireditvi posebej objavljeno. Po srečolovu so dekleta igrala Mlakarjevo trodejanko: „Nevesta iz Amerike“, ki je privabila dosti smeha. Za prvo nedeljo v marcu je pripravljen pisan večer pod naslovom „Malo za smeh, malo za res“. Priredi ga naša igralska družina.

„**Naš dom**“: Pod tem naslovom je bila priloga, ki je bila na Angleškem redno priložena „Naši luči“ in kjer so stvari, ki so bolj, recimo, krajevnega značaja, tiskane za februar. Tiskal jo je g. Rehberger na ročnem stroju. Stroške je kril z oglasi.

Preobleka: V konventu zdravniških sester (Medical Missionary Sisters) pri Newcastlu (Co. Durham) je bila preoblečena za sestro **zdravnica dr. Ehrlichova**, sestra misijonarja v Indiji in nečakinja pok. prof. dr. Ehrlicha. Tja sta prišli v noviciat tudi **sestri Žužkovi**, ki sta pravtako zdravnici, ter bosta po končanem noviciatu preoblečeni.

Misijoni: G. p. Sodja je že tu. Zadnje leto se je mudil na Irskem, za postni čas pa je prišel v Anglijo, da bo imel misijone po različnih krajih. Začel je v Rochdale, potem bo šel v Bradford, od tam v Coventry, Bedford, London in S. Wales. Povsod boste prejeli liste z točnim časom in prostoform, kjer bodo govori in pobožnosti.

Darujte za

„**NAŠ DOM**“

v Londonu

LIMBURG — LIEGE

Eisden: Na 5. nedeljo v januarju je Društvo sv. Barbare priredilo družabni večer s petjem, deklamacijo, dvema krajšima igrama in prosto zabavo. Pri igrah je nastopila samo naša mladina, ki je spet pokazala zelo lepe odrske sposobnosti. Obisk je bil tokrat jako zadovoljiv, saj je samo iz Waterschei-a prišlo čez 50 oseb. Z večerom so bili vsi zadovoljni!

Društvo sv. Barbare je imelo svoj letni občni zbor, kjer so odborniki podali poročila o svojim delovanju. Za bodoče poslovno leto so bili ponovno izvoljeni člani starega odbora z nekaterimi manjšimi spremembami. Novemu odboru želimo obilo uspehov pri delu za slovensko skupnost v tujini.

Waterschei: Tudi tu smo imeli občni zbor društva „**Slavček**“. Odborniki so prvič podali račun o svojem delovanju, ker društvo obhaja šele prvo obletnico. Odbor more s ponosom gledati na svoje uspehe! Mešanji pevski zbor, moški zbor, ženski zbor, več zelo uspešnih odrskih nastopov, mala slovenska šola — to so dokazi njegove žilavosti. Iskreno čestitamo! V sestavi novega odbora ni bilo važnejših sprememb.

Toda najpožrtvovalnejši odbor ne more uspeti, če mu rojaki ne stojijo ob strani z razumevanjem. Odbor dela za SKUPNOST, zato je dolžnost skupnosti, da mu pomaga finančno in moralno. Nekaj jih je še v Limburgu, ki stojé ob strani. Tudi ti so iskreno vabljeni! Vsi moramo složno in prijateljsko sodelovati! Vsakdo je dolžan, da po svojih močeh pomaga! Posebna zahvala in priznanje **Štefanu Roglju** iz Eisdena, ki kot pevovodja in režiser v Eisdenu in Waterschei-u žrtvuje ogromno truda za prospeh slovenske besede in pesmi v tujini.

Poroke: V Waterschei-u sta se poročila **Kurent Martin** in **Stefančič Marija**. Iskreno čestitamo!

Bolniki: **Vinko Forstnar** se že dalj časa zdravi v zdravilišču Tombeck. — **Troha Rudolf** iz Montegnée išče zdravja v Bor-

goumont. **Rupnik Franc** iz Winterslaga se je zatekel v bližino Dinant-a. — Ga. **Krum-pac** iz Vivegnis si je zlomila roko in je zaradi tega veliko trpela. **Pejovnik Alojz** je zbolel za gripo, a je že spet krepko na nogah. Ga. **Vivod Marija** iz Eisdena se je tudi že popravila od težke bolezni na želodcu. — Je še več drugih oseb, ki zaradi jamske bolezni težko pričakujejo bolj prijaznega vremena. Vsem našim bolnikom pošiljamo posebne pozdrave z željo, da bi čim prej ozdraveli!

Naši rajniki: **Mlekuževa** hčerka iz Cheratta je odšla med angelce. Družini izrekamo naše iskreno sožalje!

CHARLEROI — MONS

V družini našega pevovodja **Ivana Ko-deha** so z veseljem pozdravili prestolonaslednika, ki menda tudi ima dobro grlo in že poje. — Naši pevci nameravajo tudi letos prirediti veselico, na kateri naj bi se zbrali rojaki iz vse te črne dežele.

Operacijo je srečno prestal **Janez Samec** iz Biércé. — Operirana je bila tudi ga. **Assunta Bolčina** iz Hautrage. Obema želimo skorajšnje okrevanje kakor tudi preostalim bolnim.

Marsikateri rojak bi rad prišel do sreče s pomočjo loterije in zato z vso vnemo študira športne rezultate ter piše „prognostik“. Sreče je navadno bolj malo. Vendar tokrat se je zasmejala družini ge. **Pavle Trop** in družini ge. **Marije Mauri**. Moža sta zadela zares čedno vsoto. Čestitamo in iz srca privoščimo!

Iz Kanade se je oglasil **Marijan Blaško**, ki je bil pred nekaj leti v Lodelinsart. Govorili so že, da je mrtev, a zdaj smo zvedeli, da mu gre kar dobro. Opravlja svoj poklic in doma v lastni hiši ga razveseljujeta mala Martinca in Danijel.

FRANCIJA

Pariz

Svete maše v marcu: nedelji 13. in 27. marca (ob petih popoldne, 80 rue Vaugard).

V nedeljo, 30. jan., smo Slovenci pri sv.

maši obhajali odhod slovenske misijonarke s. **Marije Rozalije** v Indonezijo. Na pot je odšla v ponedeljek, 31. januarja. Želimo ji obilo božjega blagoslova pri njenem apostolskem delu, katerega bomo s svojimi molitvami podpirali.

*

Molčča Cerkev. — V nedeljo, 30. januarja, se je vršilo v cerkvi sv. Odilije v Parizu pod vodstvom pariškega pomožnega škofa msgr. Rupp-a veliko zborovanje o preganjanih katoličanih po svetu. Pred ki-pom Fatimske Matere božje je več vernikov molilo za svoje trpeče brate, zastopniki številnih narodov pa so v kratkih besedah podali položaj v svojih deželah.

Slovenski zastopnik je opozoril na desetletnico masovnega poboja protikomunističnih borcev, ki so jih brez vsake sodbe na najbolj kruti način, dostikrat na pol žive, vrgli v brezna v Kočevskem rogu, pri Hrastniku, v Teharjih in drugje. — Poudaril je gonjo proti duhovščini pri nas ter opozoril na spomenico, ki so jo jugoslovanski škofje 7. oktobra 1953 poslali maršalu Titu in v njej našli celo vrsto prostaških napadov na škofo v Jugoslaviji. Poudaril je nadalje, da to ni nobena svoboda, če policijski špijoni gledajo, kdo hodi v cerkev, in če uradniki in državni uslužbenci zgubijo službo, če hodijo v cerkev, če dajo krstiti svoje otroke, če se poroče v cerkvi. — Skoro vsi ženski samostani so razpuščeni, sestre ne smejo nositi redovne obleke, njihove hiše so konfiscirane, isto semenišča (razen ljubljanskega) in bivše hiše katoliških organizacij. — Svoboda časopisnega poročanja in zborovanja velja le za komuniste, drugi pa imajo samo izbiro med trpljenjem in izdajo. Rekel je, da je naša krščanska dolžnost, da molimo za spreobrnjenje preganjalcev vere, da je pa obenem tudi naša dolžnost, da povemo resnico, pa naj je to nekaterim prav ali ne.

V zaključnih besedah je msgr. Rupp pozval vse navzoče, da morajo imeti pogum, da bodo v vseh razmerah znali prikazati zlo kot zlo, dobro kot dobro, obenem pa moramo v svojih molitvah misliti na svoje trpeče brate.

Ob nemški meji

Iz pisarne naše kat. Misije:

Na svečnico se je poslovila od sveta slovenska mati **Colija Apolonija**, stara 65 let, previdena v težki bolezni večkrat s sv. zakramenti, cerkveno pokopana 5. februarja na Hochwaldu. Krščanski materi želimo večni mir in pokoj, vsem sorodnikom pa izražamo iskreno sožalje.

Smrtna kosa je drugim še prizanesla, vendar pa se zelo bojimo za zdravje g. **R. biča**, ki se mu je zelo poslabšalo, enako tudi drugih, ki leže doma ali v bolnicah. — Veseli smo, da se je še srečno vrnil iz bolnice v Strasbourgu naš pridni rojak g. **Sikošek Franc**, ki pa seveda mora iskati še pomoči v bolnici na Hochwaldu. Ga. **Lavrin**, **Fortuna Marija**, g. **Bajc**, **Zadnik**, **Vendramini**, **Kamin** in mnogi so še na domu. Slabo vreme ni ugodno za njihovo zdravje; poguma pa ne izgubiti, naj vse tolaži Jezus na križevem potu, katerega se spominjamo v postnem času.

Tudi oče **Terčič** še vedno boleha, veselje mu pa dela mali **Karlček**, sin **Karla** in **Marije**, ki je 3. nov. 1954 zagledal svet. Očetu kot vsem bolnikom želimo skorajšnje okrevanje, mladi srečni družini pa mnogo božjega blagoslova.

Skoro po vseh župnijah naše okolice so bili prvi naši rojaki, ki so zapisani v letošnjo župnijsko knjigo: v Creutzwaldtu nosi št. 1/55 **Slovenec Ciril Brezavšček**, ki se je poročil cerkveno 10. februarja z **Edith Wolfanger**. Na Hochwaldu so se pridružili v prejšnji številki omenjenim rojakom še **Budna-Andoljšek** in 12. februarja **Ivo Polak** s **Kieffer Marcelle**. Tudi drugim, ki niso omenjeni, želimo veliko sreče na novi poti življenja.

Pozdrav vsem čitateljem!

Stanko, izselj. duhovnik.

*

Zahvala — Letos sem 1. in 2. februarja obhajala svoj rojstni in drugi dan godovni dan — 71-letnico. V svoji starosti sem obhajala oboje z velikim veseljem, res prav lepo! Najlepše se zahvaljujem svojim 4 hčerkam in svojemu dobremu sinu ter njegovi ženi za vsa lepa darila in prisrčna voščila. Bog plačaj vsem skupaj; naj vam da veliko zdravja, veselja, sreče in svojega blagoslova! Saj res lepo iz-

polnjujete 4. božjo zapoved. Posebno se še zahvalim g. izselj. duhovniku za meni poslani paket. Bog plačaj obilo! Istočasno lepo pozdravljam vse naročnike „Naše luči“. Zelo me je razveselil tudi pozdrav iz **Radia Ljubljane**.

Vaša mama, oma in prijateljica **Papež Marija**
18 rue de la Gare, Folk.

Cité Jeanne d'Arc — Dne 9. januarja je naše Društvo sv. Barbare imelo svoj sestanek. Na programu so bile tudi volitve novega odbora. Predsednik je otvoril sestanek in pozdravil navzoče. Umrlih članov smo se spomnili z eno minuto trajajočo tišino. Sledil je pregled zapisnika in društvene blagajne. To zadnje nas je, razumljivo, zelo zanimalo. Društveno delovanje in razne prireditve dajejo precej jasno sliko v naraščajoči blagajni in z novimi člani.

Na dan Novega leta je društvo priredilo družinski večer v tukajšnji dvorani. Ob tej priliki so bili obdarjeni otroci članov s slaščicami, upokojeanci in vdove pa z malo podporo. Tega večera se je udeležil tudi naš izselj. duhovnik iz **Merlebacha** msgr. **Stanko Grims**, ki se je v svojem govoru toplo zahvalil za povabilo, pohvalil društvo za neumorno delovanje ter mu želel novih nadaljnjih uspehov.

Novi odbor: 1. predsednik **Pribošek Janez**, 2. predsednik **Vipotnik Matija**, 1. tajnik **Budna Ludvik**, 2. tajnik **Krevel Vili**, 1. blagajnik **Pribošek Stanislav**, 2. blagajnik **Krevel Martin**, preglednika pa: **Medvešek Anton** in **Banovič Bruno**, zastavonoša je **Krevel Martin**, za častna člana sta bila sprejeta **Šemrov Johan** in **Medvešek Anton**.

Tajnik Budna Ludvik

OPOZORILO!

Podpisani izselj. duhovnik **Stanko** iz **Merlebacha** opozarjam vse rojake, da imam uradne ure vsako soboto in vsak ponedeljek od 9.—12. in od 14.—16. ure. Ako je v tem času pogreb ali poroka in morda zaradi tega odpadejo uradne ure dopoldne ali popoldne, tedaj naj oni, ki so prišli od daleč, napišejo svoje želje na list, katerega naj vržejo v nabiralnik na vratih. Oni, ki so v bližini, me pa dobijo gotovo v **Hospice Ste Elizabeth** ob 10. uri vsako nedeljo in zapo-

vedan praznik, ko imamo slovensko službo božjo, h kateri prav lepo zopet vabim vse rojake. Pri tej službi božji je tudi oznanjenje, po katerih kolonijah in kdaj imam službo božjo med tednom. Poslušajte pozorno oznanilo in povejte to še drugim, pa bo marsikateremu pot prihranjenal.

Ker se stranke v hiši mnogokrat menjajo, zato jih ne poznam dobro in jim ne povem, kam grem, zato teh ni treba izpraševati. Na vrat'h je redno listek, ki vam pove, kje sem.

Moj naslov: **Grims Stanko, aumônier yougoslave, 24, rue N. Colson, Merlebach (Moselle).**

HOLANDIJA

Eygelshoven. — V nedeljo, 9. jan., je imelo **Društvo sv. Barbare** pri g. A. Ogrincu zborovanje. Pomenili smo se o družinskem večeru dne 23. jan., na katerem naj bi bil vsak naš otrok izpod 14. leta obdarovan s paketom slaščic. Če bo finančno izvedljivo, nameravamo letos organizirati izlet.

Na družinskem večeru smo se potem pri rojaku Ogrincu kar lepo zabavali. Mladi sin našega člana g. Lušnjak nas je razveseljeval s svojo harmoniko. Naša mladina je zapela lepe slovenske narodne pesmi. Tako je ta lep večer le prehitro minil.

Na 6. febr. se je društvo zbralo na svoj letni občni zbor, da poda obračun o dosedanjem poslovanju.

Lutterade. — Občni zbor našega društva se je vršil 30. jan. Sklican je bil že drugič. Prvič je bil na 9. jan., a je bila udeležba preslaba. Drugič se nismo ozirali na število navzočih in smo izvolili nov društveni odbor: I. preds. Anton Kropivšek, II. preds. Anton Reberšek, blagajnik Teodor Lamers, tajnik Stanko Reberšek, zastavonoša Stanislav Kropivšek, preglednika: Jožef Hudales in Stanislav Kropivšek. Novemu odboru želimo veliko sreče in mnogo uspehov. Ni prav, da se nekateri ne zavedajo pomena društva. Slej ali prej se izkaže, da človek ne sme stati osamljen. — Opazovalec.

Heerlerheide. — Rojak g. Ograjenšek je v svoje veselje 24. februarja obhajal 75. rojstni dan. Naj ga Bog ohrani še mnogo let! — Odbor **Društva sv. Barbare** v Heer-

lerheide-Brunssum tem potom izreka č. g. **Žaklju** sožalje ob izgubi njegove dobre matere. — Prišel je spet čas občnih zborov. Naše društvo ga je imelo 23. januarja. Ob koncu zbora smo izvolili tudi nov odbor, kateremu načeluje kot predsednik g. J. Banič, podpredsednik L. Strman, tajnik S. Strman, blagajnik Oto Janush, preglednika J. Hladin in A. Kozole, zastavonoša Oto Janush, knjižničar J. Ambrož. Naj doživi novi odbor veliko uspehov pri delu za našo slovensko skupnost. — S.

Hoensbroek. — Pristrčno se zahvaljujemo vsem rojakom, ki so spremili k zadnjemu počitku mojega dragega sina. Posebno se zahvalim g. **Resniku**, preds. Društva sv. Barbare v Hoensbroeku, ki je poskrbel, da so rajnega nosili prijatelji in rojaki. Srčna jim hvala! Prav tako g. **Hladinu**, zveznemu predsedniku za ganljive besede ob odprtem grobu. Hvala rojakom iz Hoensbroeka za venec in sv. maše kakor tudi onim iz Brunssuma, zlasti g. **Drenovcu**; dalje deklcam, ki so nosile vence! Vsem torej, ki ste rajnega obiskali v bolnišnici in ob smrti, Bog povrni! — Žalujoča družina **Barbara Selič**.

*

To leto sem se malo pozneje oglasil kot pa lansko, vendar bolje pozneje kot pa nikoli. Vsem prijateljem, znancem in vsem ostalim rojakom želim srečno novo leto 1955.

Upajmo, da ostanemo vsi zdravi, da se bomo tudi to leto začeli pripravljati za pot v domovino in to nekako v avgustu mesecu (kakor v letu 1954).

Potrebno je, da se vsi oni naši rojaki, kateri še nimajo nikakih jugoslovanskih listin, pravočasno prijavijo za registracijo, ker traja po več mesecev, predno je rešena. — Za dobavo potnega lista naj prinesejo s seboj pet slik, ki pa ne smejo biti starejše kot eno leto, ter vse listine, katere še morda posedujete iz domovine, kakor n. pr. poročni list, krstni list, domovnico, vojaško odpustnico in morda tudi stari potni list.

Pričakuje se, da bodo pri bodoči dobavi potnih listin že v veljavi druge uredbe, katere bi utegnile marsikateremu našemu izseljencu otežkočiti dobavo potnih listin. Zato ne odlašajte, da ne bomo zopet prišli do neprimlik, kakor smo jih že imeli v letu 1954.

Za vse ostale podrobnosti, prijave in poizvedbe, ki se nanašajo na potovanje v domovino, sem vam

na razpolago telefonsko, pismeno ali ustmeno vsako nedeljo popoldne (do nadaljnjega) in vsak večer od sedme ure naprej.

Vas vse iskreno pozdravlja Parfant Fr., Schelsberg 298, Heerlerheide, tel: K-4448-777.

NEMČIJA

Castrop Rauxel III. — Sporočamo vam o velikem dogodku, ki smo ga doživeli tukaj še lansko leto. Dne 16. oktobra sta obhajala rojaka **Anton** in **Elizabeta Cuder** zlato poroko. Doma sta iz Soče (tolminski okraj). Anton je bil rojen l. 1874, njegova soproga (roj. Kašca) pa l. 1870. Semkaj v Nemčijo sta prišla že leta 1898. V zakonu se jima je rodilo troje otrok, kateri še vsi živijo. Rojakoma, ki stanujeta na Langestr. 119, tudi v našem listu čestitamo in želimo še mnogo let srečnega življenja.

Umrl je tukaj 20. januarja rojak **Vincenc Jušovec**, star šele 51 let. Rudarska bolezen — prah na pljučih — mu je končala zemeljsko pot. Zapušča ženo in pet otrok. Naj mu bo lahka tuja zemlja. Preostalim želimo, da bi se potolazili, in jim izrekamo sožalje.

Mami

Ko gledal sem mami v oči,
njih sij je bil svitanje zore,
ki vzpenja se krasna nad gore
in briše sledove noči.

Nje čelo od težkega dela
je bilo kot brazda v pomladi,
kjer skriti skrbi so zakladi,
in glava ji je osivela.

Rad čul bi nje ustnic še glas —
to pesem, ki dom osrečuje
kot vigred, ko v gajih zapluje
in naše mladosti je kras.

Nad nami še ona bedi,
ki v vrtu je rože gojila,
z nebeško lepoto spojila
njih cilj je v brezmejnosti dni.

Kjer mama stanuje sedaj,
do nje me še srce zdaj vleče,
kjer cvetka na grobu trepeče,
izraža njen mili smehlaj.

Lojze, Pariz

VESELE IN NEUMNE

Usmiljenje na sodnji. — Sodnik reče obtožencu: „Zagrešili ste šestindvajset zločinov. Po paragrafu vam pride 5 let za vsak zločin. Zato vas obsojam na sto trideset let ječe!” — Obtožencu pridejo solze v oči ob taki strašni obsodbi. Sodnik ga gleda in se mu zasmili: „Da, težka je obsodba, stroga in morda pretirana.” — V obtožencu vstaja upanje... „Sto trideset let je veliko!” pravi sodnik. „Boste pa prestali tiste, ki jih boste mogli...”

Dva neumna — jo pobrišeta iz norišnice. Mimo pripelje tramvaj in stopita vanj. Toda v tramvaju zagledata mornariškega častnika. „Ti, skočiva v vodo. Stopila sva na ladjo!” pravi eden in se vrže skozi odprto okno. Prileti na trda tla, se prime za glavo in zakliče drugemu: „Skozi drugo okno skoči, tukaj je kamenje!”

Pri zdravniku. — Znani specialist je zahteval za pregled po 200 frankov za prvič, po 50 frankov pa za nadaljnjo vizito. Nek bolnik ni vedel, kako bi ga prevaral, da bi plačal le 50 frankov. Dela se, kot da bi prišel k njemu že drugič. Potrka in vstopi pogumno: „Gospod doktor! Spet sem tu pri vas!” — „Dobro,” pravi zdravnik. „Slecite se!” in ga pregleda. „Dobro,” pravi potem, „nadaljujte z zdravljenjem, kot sem vam povedal zadnjič...”

Pri padalcih. — Mlad dečko se je javil k padalcem. Dajo mu obleko in padalo, s katerim bo kot „rožica” počasi padal na zemljo.

„Vidiš, to je padalo,” mu pravi stari palec. „Privzel ga boš na hrbet, kadar boš šel na aeroplan. Ko boš skočil v prazno, potegni za to zanko. Padalo se bo odprlo in nalahno boš priplaval na zemljo.” — „Kaj pa, če se padalo ne bi odprlo?” vpraša novinec. — „Potem pa tudi ni težko. Pridi k meni in ti bom dal drugega.”

Dva kmeta poročita svojega otroka: sin enega bo vzel hčer drugega. Prideta skupaj in se menita o tej poroki. „Jaz, pravi eden, sem imel mnogo nesreč. Za doto svoji hčeri nimam kaj dati.” — Drugi pa odvrne: „Kaj to! Le miren bodi. Mi smo imeli malo več sreče kot ti. Bom pa jaz dal dvakrat toliko kot ti.”

(Nadaljevanje z 2. strani ovitka)

šel. Ni prostora v našem listu, da bi vse objavili. Zato le nekaj odlomkov:

Taborišče je bilo v Medvodah skrito v gozdu. Veliko fizičnih delavcev je zahtevala hidrocentrala na Savi. Tam sem naletel prvič na duhovnike v taborišču. Ti duhovniki so navadno opravljali najtežje delo in sicer v gramoznici. Sicer so se obsojenci vedno menjavali pri delu, le duhovniki so bili neprenehoma 2 meseca zaporedoma določeni za gramoznico...

Pravice, ki smo jih imeli obsojenci, so bile zelo pičle. Smeli smo enkrat mesečno pisati domov in sicer dopisnico, ki je bila seveda prej na cenzuri uprave. Naš naslov je bil približno takšen: ime, priimek ter poštni predal s številko, nekaj podobnega kot vojna pošta. Ako se je kdo izredno izkazal pri delu, je dobil izredno dovoljenje za pismo. Imeli smo tudi pravico do enkratnega obiska mesečno. Naj še omenim zaslužek. Govorili so nam, da smo tudi zaslužili, a ves zaslužek je šel za kritje stroškov, ki jih ima država z nami. Poraba električnega toka (saj je celo taborišče ponoči bilo z reflektorji razsvetljeno) je bila zelo velika, „pegasta“ obleka, hrana... Tako se je zgodilo, da sem v Borovskem taborišču zaslužil v dveh mesecih 4 dinarje. Od tega sem imel odtegljaj 2 dinarja za dopisnico, 2 dinarja so mi pa izplačali. V št. Vidu je bil zaslužek mnogo boljši. Tam sem zaslužil mesečno 150 dinarjev.

Iz št. Vida sem bil premeščen na Žale pri Ljubljani. Tam so bili v gradnji 4 bloki za UDB-o. Jaz sem delal pri gradnji 120 m dolge avtogaraže MINOTA (ministrstvo za notr. zadeve). Na Žalah je bilo tudi večje število duhovnikov, okrog 50. Vsi duhovniki so bili zaposleni pri gradnji velike mizarске delavnice. Imeli so svojo barako, razen tega se niso smeli družiti z ostalimi obsojenci. Izjemoma na Žalah so imeli pravico, da so lahko vsaj v nedeljo maševali...

Sam sem preživel 27 mesecev v raznih taboriščih. Kar sem napisal, sem napisal v skromni obliki. V resnici je bilo mnogo strašnejše.

-e- r-

4.

ALI JE STROJ RES ČLOVEŠKA SREČA?

K temu, kar je napisal V-ko v 1. številu, podaja rojak iz Francije svoje mnenje, ki je zanimivo vsled podatkov, kako je bilo včasih in kako je danes.

Leta 1920 smo delali v rudniku vse na roke. Ni bilo ne strojev ne „mašin“ za vrtnje rude. Delali smo 3 do 5 strela na „šiht“. Nalagali smo 3 tone rude na moža. Zaslužili

smo 30 do 35 frankov na šiht. Za en dan zaslužka smo mogli kupiti par dobrih čevljev ali 32 litrov vina ali 7 kg svinjskega mesa ali 42 kg kruha ali 32 paketov tobaka ali 28 kg sladkorja.

Danes vrtamo z elektriko in naložimo 20 do 35 ton na moža in zaslužimo pri stroju 3500 frankov. Drugi, ki ne more več težko delati, zasluži 1000 frankov in mora živeti s tem. Za 2000 fr. moremo kupiti 3 kg mesa, 18 kg sladkorja, 20 paketov tobaka ali 38 kg kruha, par čevljev stane 3000 do 5000 frankov.

Leta 1920 je bilo bolnih rudarjev zaradi kamna na pljučih 2%, 1953. jih je bilo 12%. Leta 1938 je delalo v našem rudniku 708 delavcev in je rudnik odpošiljal po 9 vagonov rude na dan. Danes jih dela 323 delavcev in rudnik pošilja 32 vagonov rude na dan. Danes so mladji fantiči, 18 let stari, brez posla. 1920 so bili že 15-letni v delu in so delali s konji v rudniku. Tedaj še ni bilo stroja.

Sedaj pa premislite: to je naš dobri stroj, g. V-ko.

Vidic.

5.

Rojak A. V. iz Francije želi, da objavimo njegov poziv Slovincem po Franciji, da podprejo „Našo luč“ s svojimi darovi. Pravi: „Naša luč“ je koristna za vse Slovence; z njo kažejo otrokom ljubezen do slovenskega berila; posebno še, ker nimajo slovenskih šol kot drugi narodi (n. pr. Poljaki imajo 4 ure na teden ponekod in jih učijo poljski učitelji). — Nadalje pravi, da je bilo „več otrok, ki so šli z očetom in materjo v Jugoslavijo, ko so jim dišale rdeče „gartrože“, od nekaterih zaničevanih, ker niso znali očetovega in materinega jezika.”

Ta pa najbrž ne bo prišel daleč...

PERIODIQUE

NAŠA LUČ

MARČEVA KRIŽANKA

1	2	3	4	5
6				
7				8
9		10	11	
12	13		14	
15		16		
17				18

Vodoravno: 1 ime meseca, 6 kraj pri Beogradu, 7 koroški ples, 8 soglasnik, 9 samoglasnik, 10 latinski pozdrav, 12 oblika glagola „biti“ v prihodnjem času, 14 vzklík, 15 tovarna žival, 16 nasprotje od hribovit.

Navpično: 1 slovensko mesto, 2 angelov pozdrav Mariji, 3 brezpravno ljudstvo, 4 vstavi EL, 5 znana oseba iz evangelijev, 11 latinski pozdrav, 13 žuželka, ki pika, 16 vstavi EV, 18 soglasnik.

UGANKA

Nima repa niti glave
hoditi k oglete je postave;
po telesu ni kosmata,
pač pa gladka in ploščata,
nog ima pa kar dva para,
a hoditi sploh ne mara.

(Miza)

REŠITEV UGIBALNICE V 2. ŠTEV.:
Vloga, proga, sloga, torta, sorta, Berta.

Če ne boste imeli prilike v mesecu maju hoditi k slovenskim šmarnicam — preskrbite si pravočasno knjigo slovenskih šmarnic:

„MATI LJUBEZNIVA“.

Spisal in izdal nedavno v Trstu g. St. Zorko. 350.— lir izvod. Vsak dan boste iz nje skozi ves mesec prebirali lepo berilo.

Urednik
odgovarja:

A. V., FRANCIJA, in THADEJ, TUCQUEGNIEUX: Ker je bilo o paketih že v prejšnji številki veliko in zahvala tudi iz vaših krajev, se nam ni zdelo primerno ponovno o tem kaj objavljati. Zahvaljujem se za vajino pismo.

Z A S M E H

Giljotina. — Neki princ z Vzhoda pride v Francijo in se zanima za vsako reč, o kateri je slišal, a je še ni videl. Ko zve, da bodo nekoga obglavili z giljotino, bi rad videl, kako deluje ta morilna naprava. Zato gre gledat izvršitev smrtné obsodbe. Postavi se med prve gledalce. Privedejo obsojenca in ga položijo na tnaló. Sekira pade in mu odseka glavo. Princ gleda ves čas pazljivo funkcioniranje giljotine. Zelo mu ugađa. Ko pade glava obsojenca na tla, pomigne biričem in pravi: „Zdaj pa poskusite onegal!“ in pokaže na sodnika z lepo belo dolgo brado...

Štruklji. — Kovačev Peter je zelo rad jedel štruklje. Pa se je tudi rad pohvalil s tem. Večkrat je rekel: „Prvega imam v ustih, drugega na žlici, tretjega pa že z očmi izbranega v sledi...“

Mestna gospodična se je zanimala le za romane, kino in klavir. Ko se je omožila, se ni spoznala popolnoma nič na gospodinjstvo in gospodarstvo. Nekoč je šla na trg z deklo. Pri neki kmetici zagleda v košari prav drobna jajca. Zaničljivo reče kmetici: „Kako ste kmečki ljudje nespametni! Ali niste mogli drobnih jajc še nekoliko pustiti v gnezdu, da bi postala bolj debela?“